

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2023-11-29

Diarienummer:
SCN-2023-00630

Handläggare:
Helene Löwgren

Ansökan om verksamhetsbidrag 2024 – Diakonistiftelsen Samariterhemmets samtalsmottagning för äldre

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** för år 2024 bevilja Diakonistiftelsen Samariterhemmet bidrag med 209 000 kronor för samtalsmottagning för äldre personer.

Ärendet

Diakonistiftelsen Samariterhemmet ansöker om bidrag med 250 000 kronor för år 2024. Verksamhetsåret 2023 beviljades Diakonistiftelsen 207 000 kr.

Samariterhemmet driver en samtalsmottagning dit äldre kan vända sig för stödjande samtal och där de också kan få råd om vart de ska vända sig om de behöver annat kvalificerat stöd eller behandling för sina svårigheter.

De äldre erbjuds stödsamtal i en miljö där det finns viktiga komplementära gemenskapsbyggande aktiviteter som Livsberättargrupper och Äldrecenter samt, för den som så önskar, musikmeditationer och annat i anslutning till Samariterhemmets kyrka. Målet för samtalsmottagningen är att underlätta för äldre att våga söka och få det samtalsstöd de är i behov av. Mottagningen fungerar både som en ingång – och ett komplement till kvalificerat stöd och behandling som äldre erbjuds inom region, kommun eller på den privata marknaden.

I takt med att antalet äldre ökar, ökar andelen äldre som lider av psykisk ohälsa och som i ofrivillig ensamhet tvingas möta de existentiella frågorna som insikten om livets slut väcker. Att vara utsatt för våld, eller sviterna av det våld man utsatts för tidigare i livet, att tänka på suicid eller leva med ångest och depression och inte kunna prata om det är ett stort lidande.

Samtalsmottagningen är anpassad till äldres behov och erbjuder en serie kostnadsfria terapeutiska samtal med "ålderskompetenta" legitimerade psykoterapeuter, de har både kunskap om äldre och åldrande och är själva från 60 – 80 års åldern. Det vill säga med egna erfarenheter av att åldras.

Förvaltningen bedömer att Diakonistiftelsen Samariterhemmets samtalsmottagnings verksamhet harmonierar med nämndens krav, riktlinjer och bedömningskriterier. Förvaltningen föreslår att verksamheten beviljas ett bidrag om 209 000 kronor.

Beredning

Ärendet har beretts av enheten för strategiskt stöd, socialförvaltningen i samråd med vård- och omsorgsförvaltningen då verksamheten inom ramen för samtalsmottagningen bedöms falla gemensamt inom äldrenämndens och socialnämndens ansvarsområde.

Föredragning

Socialnämnden ansvarar för att fördela medel till sociala föreningar för personer under 65 år.

Ändamål för socialnämndens verksamhetsbidrag

Ändamålet med socialnämndens verksamhetsbidrag är att stödja verksamheter som undanröjer risker för social utsatthet, bidrar till och möjliggör människors inneboende styrkor, främjar egenmakt samt leder till förbättrad folkhälsa. Stärkande, främjande och förebyggande insatser för människor och grupper som behöver stöd och hjälp utifrån sin sociala situation är i fokus.

Vilka kan söka

Socialnämnden fördelar bidrag främst till ideella föreningar. Med föreningar avses främst ideella organisationer och allmännyttiga föreningar. Bidrag kan i undantagsfall ges till stiftelser (icke vinstdrivande) samt ekonomiska föreningar. Nämndens bidrag är selektiva och prioriteringar i bidragshanteringen görs också utifrån kommunens mål och budget, nämndens årliga verksamhetsplan, andra kommunala styrdokument samt avsatt budgetutrymme.

Nämndens krav

- Föreningens verksamhet ska främja grupper och individer med behov av stöd och hjälp utifrån sin sociala situation, där beskriven verksamhet innebär kvalificerat stöd till dessa målgrupper.
- Föreningens verksamhet ska aktivt bidra till och verka för att minska förtryck och våld i samhället, öka engagemang i sociala frågor, påverka grupper och individer att bli integrerade och accepterade i samhället samt verka, för en förbättrad folkhälsa.
- Föreningens verksamhet ska vara till nytta inom nämndens verksamhetsområde och komplettera eller stärka nämndens egen verksamhet.
- Föreningens verksamhet ska harmoniera med nämndens mål och inriktningsdokument.

- Föreningen ska innan bedömning av fortsatt stöd inkomma med en delårs/helårsredovisning av hur stödet använts.

Bedömningskriterier

Bedömning görs utifrån idé, mål och syfte, metod för genomförande samt förväntade effekter. Ansökan bedöms också utifrån hur väl verksamheten svarar mot gällande anvisning om utlyst bidrag.

Vidare bedöms om

- bidragets storlek är rimligt i förhållande till förväntad effekt
- verksamheten har ett innovationsperspektiv
- utrymme finns inom ekonomisk ram.

Hur väl föreningen arbetar med

- tillgänglighet för alla
- likabehandling
- jämställdhet
- inflytande
- delaktighet
- egenmakt
- integration
- mångfald
- barns rättigheter och uppfyllande av barnkonventionen (där det är aktuellt).

Diakonistiftelsen Samariterhemmets ansökan

Diakonistiftelsen Samariterhemmet söker verksamhetsbidrag för att kunna erbjuda äldre personer samtalsstöd på en mottagning med åldersadekvata terapeuter.

Diakonistiftelsen Samariterhemmet söker 250 000 kronor för omkostnader som krävs för att kunna bedriva stödjande och rådgivande verksamhet riktat mot äldre personer.

Delårsuppföljning

Det behövs ingen remiss, ingen diagnos eller angiva skäl för att få samtal. De flesta som kommer har aldrig tidigare sökt samtalsstöd. Trots en mycket tung livssituation (till exempel suicidtankar, olika former av våld eller depression) har många av dem aldrig tidigare talat om detta, med någon. Mot bakgrund av att konfidenterna har en medelålder på 72 – 73 år och att många är över 85 år blir samtalen av en speciell karaktär och har en hög existentiell densitet. Utvärderingen av verksamhetsåret 2022 visar att den serie terapeutiska samtal de äldre har fått, har haft stor betydelse och givit positiva effekter på de svårigheter man sökte samtalsstöd för.

Samtalsmottagningen för Äldre engagerar, beroende på de ekonomiska ramarna, mellan sju och elva "ålderskompetenta" legitimerade psykoterapeuter varav en tar emot äldre par, en äldre som inte kan ta sig till mottagningen per telefon, och en annan tar emot äldre med invandrarbakgrund på hemspråken dari, kurdiska och persiska.

Verksamheten utvärderas genom att alla konfidenter som avslutat en samtalsserie får en enkät och ett frankerat kuvert med sig hem, som de sedan kan välja att fylla i.

Mottagningen erbjuder upp till ett 30-tal samtalstider/vecka. Sedan våren 2021 har det varit konstant kö till mottagningen. För att erbjuda de som står i kö under tiden de väntar, erbjuds de att delta i samtalsgrupper vid Samariterhemmet Äldrecenter.

Under första halvåret 2023 tog samtalsmottagningen emot 46 nya konfidenter, både kvinnor och män. Majoriteten av dessa hade fått information om samtalsmottagningen ifrån sin vårdcentral eller genom tips. Under perioden januari – juni 2023 genomfördes i snitt 83 terapeutiska samtal per månad vid samtalsmottagningen för äldre. Verksamheten har också genomfört sju föreläsningar vid bland annat institutionen för socialt arbete vid Uppsala universitet och för studenter vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut under samma period. Samt medverkat vid 60 plus mässan på Fyrishov.

Förvaltningens bedömning

Diakonistiftelsen Samariterhemmets samtalsmottagning erbjuder äldre personer ett kvalificerat stöd och främjar en målgrupp vars behov i många sammanhang är åsidosatta. Befintlig forskning på området visar att äldre personer som är eller varit utsatta för våld i nära relation är en bortglömd grupp där just åldern blir ett hinder för att upptäcka utsatthet. Förvaltningen känner också till att äldre personer som varit eller är utsatta för våld sällan får rätt råd, stöd och hjälpinsatser.

Samtalsmottagningen är både en ingång - och ett komplement till kvalificerat stöd och behandling som äldre erbjuds inom Region Uppsala, Uppsala kommun eller på den privata marknaden. Erbjudandet om stödsamtal gäller alla äldre, och samtalen utgår ifrån deras egna uppfattade svårigheter och önskemål.

Socialnämndens primära målgrupp för samtalsmottagningen är äldre personer som varit utsatta för våld och har obearbetade trauman samt personer som lever i en våldsamt relation och behöver stöd för att ta sig ur densamma.

Ansökan har beretts i samråd med vård- och omsorgsförvaltningen då verksamheten inom ramen för samtalsmottagningen för äldre bedöms falla gemensamt inom äldrenämndens och socialnämndens ansvarsområde.

Socialförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen kommer under 2024 fortsätta diskussionerna kring verksamheten och eventuell samverkan framåt.

Förvaltningen har tagit del av Diakonistiftelsen Samariterhemmets delårsredovisning och bedömer att den på ett tjänligt sätt redogör för den verksamhet som bedrivits under 2023.

Utifrån den beskrivna verksamheten samt den uppföljning som gjorts av föregående års verksamhet är det förvaltningens bedömning att föreningens verksamhet lever upp till både nämndens krav och de kriterier som tagits fram för verksamhetsbidrag. Förvaltningen föreslår att verksamheten beviljas ett bidrag om 209 000 kronor.

Barnkonsekvensanalys

Ej aktuellt i föreliggande ärende

Ekonomiska konsekvenser

Diakonistiftelsen Samariterhemmet beviljades föregående år 207 000 kr och i år föreslås Diakonistiftelsen beviljas ett verksamhetsbidrag om 209 000 kronor för år 2024. Ökningen av bidraget är en uppräknig av föregående års verksamhetsbidrag.

Under 2023 beviljar nämnden cirka 13 mnkr till civila samhället genom olika bidrag. Socialnämndens preliminära budget för 2024 beräknas bli cirka 15 mnkr men är beroende av kommande beslut i socialnämnden rörande nämndens budget.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 29 november 2023.
- Bilaga 1, ansökan om socialnämndens bidrag till föreningar 2024.

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör